

Att utveckla elevhälsans främjande och förebyggande närvaroarbete

Frånvaron är ett av områdena inom elevhälsans främjande och förebyggande arbete. Kartläggningen av frånvaro på både individ-, grupp- och skolnivå är viktigt för att identifiera vilka områden som behöver utvecklas på varje skola.

Nedan är exempel på områden där elevhälsans olika kompetenser kan samverka med övrig personal för skapa en skola där eleverna är mer närvarande. Dokumentet är tänkt att användas för att få igång tankarna hur elevhälsan kan bli delaktiga i skolans närvaroarbete.

Relationer och bemötande

- Hur är relationerna på skolan och hur kan relationer främja närvaro? Vad kan göras för att förbättra relationerna? Tänk på olika typer av relationer: lärare, elever i egna klassen, elever i olika klasser på skolan, vårdnadshavare och andra. Vilka relationsskapande aktiviteter kan elevhälsan stötta? Behövs det kompetensutveckling?
- Hur fungerar de olika klasserna på skolan? Finns det klasser som behöver arbeta med gruppdynamiken för att alla ska trivas? Vad behöver lärarna tänka på när klassen delas upp inför t.ex. grupparbeten eller när det ska genomföras olika typer av aktiviteter? Hur fungerar grupper när man blandar elever från olika klasser i t.ex. individuella val eller andra aktiviteter?
- Hur bemöter man elever som kommer tillbaka efter en frånvaroperiod? Hur får man eleven att känna sig välkomnad och hur vet eleven vad den ska göra på lektionerna? Hur kan man hålla kontakten med elever som är borta under en längre period oavsett anledning? Vad kan elevhälsans olika professioner bidra med i detta arbete?

Arbetsmiljö

- Skapar skolans olika miljöer trivsel och motivation som främjar närvaron? Finns det miljöer som upplevs som obekväma och kan påverka elevers närvaro negativt? Tänk på klassrum, uppehållsrum, matsal, idrottshallar, omklädningsrum, toaletter och andra utrymmen.
- Finns det trivselregler och följer man dem?
- Behövs det mer vuxennärvaro i någon del av skolan eller vid någon särskild tid?
- Vad kan elevhälsans olika professioner bidra med i arbetet med att skapa en bättre arbetsmiljö för alla?

Undervisning och lektioner

- Om lektioner och undervisning upplevs som för lätta eller för svåra finns det en ökad risk för frånvaro - hur upplever eleverna lektionerna på vår skola?
- Vet elever hur de hittar information och laddar upp uppgifter i Schoolsoft eller Google classroom? Använder lärarna plattformarna på ett liknande sätt så att det blir logiskt för eleverna?
- Hur mycket får eleverna vara med och påverka undervisningen?
- Finns det variation i arbets- och redovisningssätt?
- Hur kan man få information om man missat en lektion, oavsett anledning?
- Finns det möjlighet för lärare att utveckla undervisningen tillsammans?
- Hur kan elevhälsans professioner hjälpa till att utveckla utformning av undervisningen?

Schema

- Har vi ett schema som främjar närvaro?
- Hur påverkar start- och sluttider elevernas frånvaro?
- Har vi ett schema utan håltimmar och alltför snabba förflyttningar till och från t.ex. idrottshallar?
- Hur undviker vi inställda lektioner som gör att elever avviker?
- Hur kan elevhälsans olika kompetenser bidra till ett genomtänkt schemaarbete?

Schemabrytande aktiviteter

- Hur påverkar schemabrytande aktiviteter elevernas närvaro? Påverkas närvaron av vilken tid på dagen schemabrytande aktiviteter genomförs?
- Hur kan schemabrytande aktiviteter upplevas som meningsfulla så att eleverna vill närvara?
- Hur får eleverna information om var och när de ska vara om det är aktiviteter som sker utanför skolan? Hur arbetar skolan för att alla elever ska kännas sig trygga med att förflytta sig till aktiviteter som sker utanför skolan?
- Hur rapporteras frånvaro från schemabrytande aktiviteter och hur följs denna frånvaro upp?
- Hur kan elevhälsans olika kompetenser bidra till att utveckla skolans arbete med schemabrytande aktiviteter?

Tillgänglighet för mentorer:

- Hur kan elevhälsan stötta den som rektor utsett att utreda en elevs frånvaro?
- Har eleven kontakt med någon i elevhälsan sedan tidigare? Kan elevhälsan hjälpa till i dialog med vårdnadshavare och elev?
- Hur kan elevhälsan stötta mentorer i arbetet med elever med problematisk frånvaro?

Gemensamma definitioner och rutiner

- Har vi tydliga rutiner så att alla - elever, vårdnadshavare och personal - vet vad som gäller? Hur hanterar vi avvikande situationer som t.ex. olika anledningar till sen ankomst, oanmälda läkarbesök, ledighet, ledighet som inte beviljas där eleven ändå är frånvarande, avvikande från en del av lektionen? Har vi möjlighet att diskutera avvikande situationer så att vi tänker på ett liknande sätt inom skolan?

- Finns det tydliga rutiner för när CSN-bidraget dras? Vilka steg går man igenom innan man drar CSN och vem är ansvarig för det?
- Hur kan elevhälsans olika kompetenser bidra till att utveckla och implementera skolans rutiner?

Läs mer

Academedias gymnasiesegment:

Information om hur man rapporterar i Schoolsoft hittar ni [här](#). Och [här](#) hittar ni mer information om Schoolsoft, som t.ex. kontaktuppgifter till support.

Centrala elevhälsans blankett för utredning av elevs frånvaro finns att ladda ner [här](#).

Litteratur:

Allmänna råd för arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan. Skolverket 2012. Finns att ladda ner [här](#).

Frånvaro och närvaro i gymnasieskolan - en nationell kartläggning. Skolverket 2014. Finns att ladda ner [här](#).

Gymnasieskolors arbete med att förebygga studieavbrott. Skolinspektionen 2015. Finns att ladda ner [här](#).

[Pluginnovation](#): en digital plattform som samlar forskning och framgångsfaktorer kring frånvaro och studieavbrott.

Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera. SOU 216:94. Finns att ladda ner [här](#).

Uppdaterad 20200820
Monika Mattsson
monika.mattsson@academedia.se
Centralt stöd specialpedagogik
Gymnasiesegmentet

